

ЗВЕРНЕННЯ

депутатів Запорізької міської ради до Голови Верховної Ради та народних депутатів України щодо неприпустимості прийняття Закону України «Про повну загальну середню освіту»

Ми, депутати Запорізької міської ради, занепокоєні ситуацією, яка сталася навколо сфери освіти, а саме нововведень щодо отримання учнями середньої освіти.

Стурбованість депутатів міської ради, а також освітян, учнів та їхніх батьків полягає в тому, що нормами статті 32 законопроекту «Про повну загальну середню освіту», який 16 січня 2020 року вже був прийнятий у другому читанні, передбачено надання права створювати ліцеї — заклади загальної середньої освіти III ступеня, лише обласним радам та міським радам міст, населення яких становить більше 50 тисяч, а також започаткування діяльності ліцею за умови, що у його складі не менше чотирьох 10 класів та вступу за конкурсом, що суперечить статті 53 Конституції України. Диференціація повноважень місцевих рад залежно від чисельності населення не передбачена Законом України «Про місцеве самоврядування в Україні». Пропозиції щодо диференціації прав органів місцевого самоврядування залежно від чисельності населення не відповідають також статтям 86, 89 та 90 Бюджетного кодексу України, нормам нещодавно прийнятого основоположного освітянського закону «Про освіту», статтею 3 якого передбачено, що в Україні створюються рівні умови доступу до освіти, а право на освіту гарантується незалежно від віку та місця проживання.

Ці нововведення призведуть до ситуації, що в жодному селі, селищі та місті з населенням до 50 тисяч, не буде закладів, які забезпечують надання повної загальної середньої освіти. Погіршаться та ускладняться умови батькам сприяти здобуттю їхніми дітьми відповідного рівня освіти, зокрема через супровід двох і більше дітей до різних типів закладів освіти, бо навіть у містах сучасна інфраструктура та розміщення шкіл не враховує розмежування закладів освіти на початкові школи, гімназій та ліцеї для отримання дітьми відповідного рівня освіти за місцем проживання.

У освітян викликають запитання й стосовно запровадження норми Прикінцевих та перехідних положень закону, якою фактично заборонено функціонування санаторних шкіл, положення про які затверджено у 2018 році постановою Уряду № 1025, та використання їх будівель на ліцеї. Таким чином буде позбавлено дітей, які за станом здоров'я, зокрема через психоневрологічні захворювання, хворих на сколіоз на цукровий діабет, із захворюваннями серцево-судинної системи, з хронічними неспецифічними

захворюваннями органів дихання та травлення, з малими і неактивними формами туберкульозу, здобувати одночасно повну загальну середню освіту та поправляти своє здоров'я й лікування.

В прийнятому законі є ще низка проблемних положень, які потребують вилучення та врегулювання, зокрема щодо додаткових підстав дострокового звільнення керівника, встановлення фіксованої доплати за виконання обов'язків педагога-наставника, розподілу та обсягу педагогічного навантаження, умов праці на основі тарифікації, оплати за вчене звання професора, можливості повернення на педагогічну посаду директора, дотримання місцевими органами влади штатних, фінансових, трудових нормативів і державних стандартів тощо. Вимагає врегулювання питання реалізації статті 61 Закону України «Про освіту» стосовно встановлення рівня посадових окладів педагогічних та науково-педагогічних працівників залежно від розміру мінімальної заробітної плати.

Законом також передбачені норми про звільнення з роботи вчителів та директорів закладів загальної середньої освіти, які отримують пенсію за віком, та укладення з ними строкових договорів на термін від одного до трьох років, що передбачено в статті 22 та Прикінцевих та перехідних положеннях закону, такі вимоги залишились не врахованими. Реалізація таких нововведень призведе до одночасного звільнення до 1 липня 2020 року понад 70 000 вчителів та, крім того, ще вихователів, педагогів-організаторів, керівників гуртків, інших педагогічних працівників. За наявними даними серед учительства, доля працівників пенсійного віку складає близько 16%, а в окремих регіонах сягає 30%. Такий значний відсоток вчительства пенсійного віку спричинений низьким рівнем заробітної плати внаслідок недотримання законодавства щодо оплати праці педагогічних працівників та, як наслідок, мізерною пенсією, розмір якої здебільшого складає 2,5-3 тисячі гривень, що змушує їх замість відпочинку працювати та віддавати свої знання і досвід учням, молодшим колегам, виконуючи сумлінно свої обов'язки. Такі вимоги можуть призвести до колапсу, що у школах не буде кому викладати відповідні предмети навчального плану, оскільки звільнені вчителі, через таке їх приниження, можуть не відгукнутися на пропозиції стати до роботи терміном на рік.

Неврахування зазначеного унеможливить забезпечення гарантованого Конституцією України здобуття загальної середньої освіти, дотримання трудових прав працівників закладів загальної середньої освіти, особливо з числа працюючих пенсіонерів — вчителів.

З огляду на вищезазначене, депутати Запорізької міської ради звертаються до народних депутатів України та голови Верховної Ради Дмитра Разумкова з проханням врахувати вищевикладене та прийняти постанову Верховної Ради України про скасування рішення від 16.01.2020 року про прийняття у другому читанні та в цілому як закону України проекту закону «Про повну загальну середню освіту».